

NÁZEV MATERIÁLU	Připomínky Svazu průmyslu a dopravy České republiky k Návrhu zákona o urychlení využívání obnovitelných zdrojů energie a o změně souvisejících zákonů (zákon o urychlení využívání obnovitelných zdrojů energie)
Č. J.	82/2024
DATUM ZPRACOVÁNÍ	31. července 2024
KONTAKTNÍ OSOBA	Jan Šebesta
TELEFON	225 279 201
E-MAIL	jsebesta@spcr.cz

Svaz průmyslu a dopravy ČR (SP ČR) vítá snahy o urychlení využívání obnovitelných zdrojů energie. Zároveň ale upozorňuje, že některé navržené změny naopak zhorší povolovací procesy oproti současnému stavu (povinné plánovací smlouvy mimo zastavěné území, povinný a trvalý monitoring účinnosti podmínek a zmírňujících opatření v plném rozsahu, povinné akustické hodnocení v blízkosti chráněného venkovního prostoru). SP ČR navrhuje zavedení jasných pravidel pro urychlení výstavby OZE včetně např. závazných lhůt v územním plánování, zjednodušení EIA, zjednodušené procesní postupy a dílčí úpravy stavebního zákona.

OBECNÉ PŘIPOMÍNKY

1. K materiálu obecně

Upozorňujeme, že se stále jedná o nepřehledný a nekonzistentní text upravující jazykově i legislativně složitým způsobem postupy, které by měly urychlit proces využití OZE. Nicméně není úplně zřejmé, že k nějakému urychlení skutečně dojde. Do práce úředníků na stavebních úřadech vnese ještě větší chaos, protože bez důvodové zprávy je zákon prakticky nesrozumitelný, tedy jeho aplikace bude vyžadovat podrobnou metodiku, jejíž zpracování si též vyžádá nějaký čas.

Poněkud větší ambice pro urychlení byly kladeny i pro OZE umísťovanému mimo oblasti pro urychlení, namísto nich však návrh spíše přináší další požadavky, což však nebylo deklarovaným cílem.

Tato připomínka je zásadní.

2. K institutům, které oproti záměru zkomplikují a prodlouží povolovací řízení OZE

Žádáme o odstranění a úpravu řady institutů, které nesmyslně zvyšují administrativu povolovacích procesů spojených s OZE, a to často i oproti dnešnímu stavu.

Zásadní je např. upravit ustanovení § 25, § 26 odst. 5., § 30, § 31 odst. 1 písm. a) či § 37 odst. 3.

Nesmyslné zpřísnění oproti dnešní situaci pak může vyplývat z ustanovení § 29 (povinné akustické hodnocení v blízkosti chráněného venkovního prostoru), § 33 (povinné plánovací smlouvy) či § 37 odst. 1 a 2 (povinný trvalý monitoring účinnosti podmínek a zmírňujících opatření v plném rozsahu)

Tato ustanovení jsou z našeho pohledu v kontradikci s cíli směrnice REDIII. To např. potvrzuje také [doporučení Komise \(EU\) 2024/1343](#) ze dne 13. května 2024 o urychlení povolovacích postupů pro projekty v oblasti energie z obnovitelných zdrojů a související infrastruktury, ve kterém se mj. říká, že členské „státy by měly zajistit, aby plánování, výstavba a provoz projektů v oblasti energie z obnovitelných zdrojů a související infrastruktury **podléhaly nejprůběžnějšímu možnému plánovacímu a povolovacímu postupu.**“

Tato připomínka je zásadní.

3. K hlavním principům a předmětu návrhu zákona

V souladu bodem IV.3 Usnesení Vlády ČR č. 272 ze dne 24. dubna 2024, ke stanovení základního postupu pro vymezování oblastí nezbytných pro příspěvek České republiky k celkovému cíli Evropské unie v oblasti obnovitelných zdrojů energie do roku 2030 a oblastí pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie, tímto žádáme o zvážení rozšíření působnosti návrhu zákona na všechny druhy obnovitelných zdrojů výroby energie a související infrastruktury.

Konkrétně požadujeme, aby v souladu se zásadami zakotvenými ve Směrnici 2023/2413/EU o obnovitelných zdrojích energie, které umožňují, aby vnitrostátní cíle v oblasti obnovitelné energie byly dosaženy pomocí „obnovitelné energie vyrobené na místě nebo v jeho blízkosti, jakož i obnovitelné energie odebrané ze sítě“, byly mezi zdroje výroby obnovitelné energie pro účely stanovení akceleračních zón zahrnuty vedle výroben vodíku (elektrolyzérů) i výroby biometanu, které patří mezi výroby plynu z obnovitelných zdrojů, včetně souvisejících technologických objektů a těžebních plynovodů zajišťujících napojení těchto výroben na plynárenskou soustavu.

Tedy, aby se součástí procesu stanovení oblastí pro urychlení využívání obnovitelných zdrojů energie stalo závazné vyhodnocení a stanovení vhodných lokalit i pro tato zařízení zajišťující výrobu plynu z obnovitelných zdrojů energie včetně připojení výroben k plynárenské soustavě.

Postupy pro urychlení využívání obnovitelných zdrojů energie podle navrhovaného zákona se musí vztahovat i na potřebnou infrastrukturu související s připojením těchto zdrojů. Podle článku 2 Směrnice 2023/2413/EU bioplyn a vodík (jako nefosilní zdroje) vyráběný z OZE jednoznačně patří mezi energie z obnovitelných zdrojů.

Vhodné oblasti pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie by měly být tedy primárně určeny nejen pro větrné turbíny a solární elektrárny, ale jako rovnocenný zdroj obnovitelné bezemisní energie by měly být doplněny vedle elektrolyzérů i o zařízení na výrobu biometanu a související připojení těchto plynových zdrojů k plynárenské soustavě, umožňující nejen výrobu, ale i vstřikování plynů z obnovitelných zdrojů do plynárenské sítě, tj. při zahrnutí veškerých technologií Power-to-X spojených s ukládáním energie.

Konečně důvodem pro zařazení nejen výroben vodíku, ale i související plynárenské infrastruktury pro dopravu vodíku do oblastí pro urychlení využívání obnovitelných zdrojů, jsou rovněž zásady Směrnice č. 2024/1788 o společných pravidlech pro vnitřní trh s plynem z obnovitelných zdrojů, se zemním plynem a s vodíkem publikované dne 15.7. 2024 v Úředním věstníku EU, která nově stanovuje požadavek na členské státy, aby veškeré povolovací řízení pro činnosti a infrastrukturu uvedenou v čl. 8, odst. 1 této směrnice, tj. dotýkající se **výstavby nebo provozování plynárenských zařízení, zařízení na výrobu vodíku a infrastruktury vodíkové soustavy**, netrvaly déle než dva roky, včetně všech příslušných řízení

příslušných orgánů (pozn.: v odůvodněných případech maximálně lhůta může být prodloužena o jeden rok).

Tato připomínka je zásadní.

4. K problematice nejasných mapových podkladů bonitních půd a tezím nařízení vlády, které stanoví limity pro oblasti pro urychlené využití obnovitelných zdrojů energie

Žádáme osvětlit, zda případné vymezování oblastí nebude chybně ovlivněno nekompletními mapovými podklady MŽP/VÚKOZ o bonitě půdy.

Je nutné umožnit vymezení oblastí pro urychlené využití obnovitelných zdrojů energie (v tomto případě pro FVE) i v průmyslových a energetických areálech a dalším zastavěném území, kde byla ale chybně indikována půda třídy I a II.

Odůvodnění:

Je třeba umožnit vymezování oblastí i na chybně vedených bonitních půdách – již zastavěných územích. Z pohledu průmyslových či energetických areálů dává smysl výstavba OZE v rámci snahy o dekarbonizaci. Tyto půdy nejsou v katastru vedeny jako BPEJ zemědělské plochy, ale bohužel oblasti pro urychlené využití obnovitelných zdrojů energie dle mapování MŽP/VÚKOZ zde nemohou být, což je chyba.

Tato připomínka je zásadní.

5. K chybějícím kvantitativním kritériím a procesním nástrojům pro dostatečné vymezování ploch

Požadujeme doplnění návrhu zákona o stanovení způsobu, jak zajistit vymezení vhodných oblastí v rozsahu, který zajistí splnění dekarbonizačních cílů ČR, a závazné termíny pro jejich vymezení.

Odůvodnění:

Pokud jde o vymezování oblastí pro urychlení využívání obnovitelných zdrojů energie (dále jen „vhodných oblastí“), předložený návrh zákona neobsahuje žádná kvantitativní kritéria (rozloha, instalovaný výkon), nebo procesní nástroje, které by zajistily, že budou vymezeny vhodné oblasti v rozsahu vyžadovaném ke splnění dekarbonizačních cílů ČR v energetice. Návrh rovněž neobsahuje žádné termíny a lhůty pro vyhlášení vhodných oblastí. Vezme-li v úvahu navržený, velmi komplikovaný proces vyhlášení vhodných oblastí, vzbuzuje předložený návrh pochybnosti, zda naplní požadovaný účel – tedy splnění dekarbonizačních cílů ČR v oblasti obnovitelných zdrojů energie do roku 2030.

Tato připomínka je zásadní.

6. K rozlišení jednotlivých oblastí dle pořizovatele

Požadujeme zakotvení jasných rozlišujících kritérií pro vhodné oblasti, které mají být stanoveny na jednotlivých úrovních – stát, kraj, obec.

Odůvodnění:

V návrhu nejsou obsažena žádná kritéria pro stanovení, jak určit, které vhodné oblasti mají být vymezovány na celostátní, které na krajské, a které na obecní úrovni. To může vést k různým kompetenčním sporům, ať již negativním (příslušný orgán nebude chtít vhodnou oblast stanovit s odkazem, že má být stanovena na vyšší nebo naopak nižší úrovni územně plánovací dokumentace), nebo pozitivním (na jednom území budou stanoveny vhodné oblasti na více úrovních). Pozitivní kompetenční spor návrh zákona alespoň řeší hierarchizací (parametry vhodné oblasti vymezené na vyšší úrovni se při povolování záměrů použijí přednostně).

Negativní kompetenční spor, tedy že z důvodu diskusí mezi příslušnými orgány na různých úrovních nebude v daném území vhodná oblast vymezena vůbec, však neřeší nijak. Podle našeho názoru nepostačuje ponechat řešení této otázky na úpravě stavebního zákona, konkrétně §74 odst. 2 písm. b) (územní rozvojový plán pro záměry celostátního významu), §77 odst. 2 písm. e) (zásady územního rozvoje pro záměry nadmístního významu) a §80 odst. 2 (územní plán obce ostatní plochy). Tato obecná kritéria jsou na výroby energie z obnovitelných zdrojů jen obtížně aplikovatelná. Jak například bez dalších kritérií (například výkonových) určit, která fotovoltaická elektrárna nebo větrný park je záměrem celostátního významu?

Tato připomínka je zásadní.

7. K chybějícím nástrojům zrychlující proces územního plánování

Další oblastí, kterou předložený návrh zákona zcela opomíjí, je územní plánování. Úprava příslušné územně plánovací dokumentace, jako předpokladu pro rozvoj výstavby OZE, je přitom časově velmi náročný proces, který prodlužuje přípravu projektů minimálně o 1,5 roku. Vzhledem k tomu, že v drtivé většině případů se jedná o změny územně plánovací dokumentace připravované na žádost investora pouze pro definovaný záměr OZE, je nutné je považovat za nedílnou součást rozvoje výstavby nového zdroje. Pak ale bez změn v procesu územního plánování nemohou být dodrženy evropské požadavky na maximální délku povolenacích řízení. Základním předpokladem pro jejich splnění musí být stanovení zkrácených procesních lhůt pro jednotlivé fáze procesu přípravy územně plánovací dokumentace a územního opatření, jímž mají být vymezeny vhodné oblasti..

Tato připomínka je zásadní.

8. K řešení rozvoje OZE v nezastavěném území

Mimo vhodné oblasti, kde bude umístována většina záměrů OZE, je nutné zavést závazný předpoklad, že záměr OZE naplňuje vždy podmínky §122 stavebního zákona, pokud má být umístován jako veřejná technická infrastruktura v nezastavěném území. To zahrnuje i požadavek na hodnocení záměru z hlediska charakteru území. Pro tento postup by měly být stanoveny předpoklady, které zajistí, že záměr nezasahuje zásadně negativně do zájmů ochrany životního prostředí (souhlasné stanovisko EIA) a připravuje se ve spolupráci s dotčenými obcemi (plánovací smlouva). V rámci konkrétních připomínek pak navrhuje možné způsoby řešení.

Požadujeme zavedení pravidla, že záměr OZE, který má kladné stanovisko EIA a jehož stavebník uzavřel plánovací smlouvu s příslušnou obcí, mohl být mimo vhodné oblasti automaticky umísťován v nezastavěném území obce.

V kontextu výše uvedeného se však domníváme, že v případě záměrů, pro které nebude vydáváno závazné stanovisko EIA (tj. nebude vyžadována celá EIA nebo se vůbec nekvalifikují pod zákon EIA) a kterých tedy bude množství významné pro rozvoj OZE zejména v oblasti FVE, je třeba rovněž hledat řešení, která usnadní povolovací procesy a umožní povolit záměry OZE v území. Požadujeme proto, aby v těchto případech bylo postačujícími podmínkou pro automatické umísťování v nezastavěném území obce uzavření plánovací smlouvy pro areál výroby a provedení průzkumu výskytu volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin v území v souladu s plánovanou vyhláškou, avšak bez podmínky jeho zpracování autorizovanou osobou podle § 45j ZOPK, kterých nebude pro rozsah agend požadavků na ně kladených návrhem tohoto zákona dostatečné množství.

Tato připomínka je zásadní.

9. K urychlení výstavby mimo vhodné oblasti

Požadujeme dle odůvodnění níže zavedení zjednodušujícího opatření k povolení záměru mimo vhodné oblasti, které by v případě zpracování podrobnější dokumentace o hodnocení vlivů na životní prostředí a kladného stanoviska EIA vedlo k tomu, že navazující jednotné environmentální stanovisko by s ohledem na zájmy specifikované v §13 odst. 2 návrhu zákona obsahovalo pouze ověření plnění podmínek stanoviska EIA a jejich zakotvení v povolení záměru.

Odůvodnění:

Návrh zákona rovněž nedostatečně řeší zjednodušení povolovacích procesů mimo vhodné oblasti. Přitom jeden ze zásadních požadavků evropské legislativy je nepřekročit délku povolovacího procesu projektu mimo vhodné oblasti dva roky. Návrh zákona naopak povolovací procesy dále komplikuje. Ukládá stavebníkovi povinnost uzavřít z obcí ve všech případech plánovací smlouvu bez ohledu na to, zda investor chce využít zjednodušení povolovacích řízení, či nikoliv. Nelze přitom zákonem uložit obecnou povinnost uzavřít smlouvu, aniž by bylo rovněž zákonem výslovně uvedeno, že obce jsou povinny tyto smlouvy uzavírat. Navíc tato nová povinnost pro investora není vyvážena žádným zjednodušením povolovacích procesů, například ve vztahu k povinnosti pořídit změnu územního plánu. Jedná se tedy de facto o komplikaci povolovacího procesu, namísto zjednodušení.

Zjednodušení povolovacích procesů mimo vhodné oblasti nijak nepracuje například se skutečností, že vydané kladné stanovisko EIA ke konkrétnímu záměru OZE do značné míry pokrývá hodnocení vlivu záměru na zájmy, jež jsou v navazujícím řízení o povolení záměru hájeny orgány ochrany životního prostředí v rámci řízení o vydání jednotného environmentálního stanoviska. Nabízí se jako logický krok vedoucí ke zjednodušení povolovacích řízení mimo vhodné oblasti využít analogicky postupu navrhovaného pro povolování ve vhodných oblastech. V nich se navrhuje, aby podrobnější varianta procesu SEA při vymezování vhodných oblastí vedla k nahrazení vydání jednotného environmentálního stanoviska a stanoviska EIA zjednodušením procesem vedoucím k ověření závěrů SEA (zjednodušeně

řečeno). Podobně mimo vhodné oblasti musí platit, že pokud stavebník záměru realizuje proces EIA v rozšířené (podrobnější) variantě, bude kladné stanovisko EIA nahrazovat vydání jednotného environmentálního stanoviska. Namísto něj orgán JES provede ověření záměru OZE s podmínkami stanoviska EIA a zajistí promítnutí těchto podmínek do povolení záměru.

Tato připomínka je zásadní.

10.K podpoře vymezování vhodných oblastí

6. V návrhu zákona postrádáme jakýkoliv závazek státu metodicky či jinak podporovat kraje a obce při stanovování vhodných oblastí. Vymezování vhodných oblastí bude metodicky a procesně velmi náročným zadáním pro orgány obcí a krajů. Již dnes víme, že ministerstvo životního prostředí připravuje odborné podklady (mapování) území ČR z hlediska možnosti vymezovat vhodné oblasti pro solární a větrné elektrárny. V návrhu zákona však tato skutečnost není žádným způsobem zohledněna. V ideálním případě by měly mít orgány obcí a krajů právo na metodickou a odbornou podporu při vymezování vhodných oblastí.

Tato připomínka je zásadní.

KONKRÉTNÍ PŘÍPOMÍNKY K NÁVRHU ZÁKONA O URYCHLENÍ VYUŽÍVÁNÍ OBNOVITELNÝCH ZDROJŮ ENERGIE

11.K § 2 písm. a) bodu 2

Požadujeme § 2 písm. a) bod 2 doplnit; nově zní takto:

*„2. připojení tohoto záměru k distribuční, ~~a~~ přenosové **nebo přepravní** soustavě, **a to včetně souvisejících stavebních úprav stávající distribuční, přenosové nebo přepravní soustavy, nezbytných pro vyvedení výkonu záměru využívajícího obnovitelné zdroje energie, a to bez ohledu na to, zda se stávající distribuční, přenosová nebo přepravní soustava či jejich část nachází v oblasti pro urychlení využívání obnovitelných zdrojů energie,**“.*

Odůvodnění:

Výrobce elektřiny z OZE bude moci uplatnit zrychlený režim pro přírodní vedení mezi výrobnou a distribuční či přenosovou soustavou. Pro vyloučení pochybností a případné rozdílné praxe požadujeme doplnit úpravu, která zajistí, že nezbytná úprava stávajícího zařízení distribuční či přenosové soustavy bude rovněž v režimu tohoto zákona. A to i v případech, kdy se taková část distribuční či přenosové soustavy nachází mimo oblast pro urychlení využívání obnovitelných zdrojů energie vymezenou na základě tohoto zákona. V opačném případě hrozí, že privilegovaného povolovacího režimu dle tohoto zákona bude požívat jen výrobná a přírodní vedení k ní, avšak povolování stavby umožňující vyvedení výkonu z ní bude trvat podstatně déle, protože tato zůstane ve standardním povolovacím režimu.

Protože podle článku 2 Směrnice 2023/2413/EU bioplyn a vodík vyráběný z OZE (jako nefosilní zdroje) jednoznačně patří mezi energie z obnovitelných zdrojů, požadujeme, aby nový zákon řešil i připojení těchto plynových zdrojů k plynárenské soustavě.

V navržených postupech podle návrhu zákona totiž nepůjde pouze o připojení OZE k distribuční nebo přenosové soustavě v elektroenergetice, ale též o připojení OZE (vodík, biometan) k plynárenské soustavě,

tj. přepravní a distribuční soustavě. Skladování energie ve formě vodíku nebo biometanu nebude realizováno v místě jejich výroby, ale zcela jinde.

Tento požadavek vychází a je podpořen poslední aktualizací NKEP kapitola 3.3.1.2 Oblast plynárenství, kde mezi hlavními politikami a opatřeními k zajištění bezpečnosti dodávek energie v oblasti plynárenství jsou mimo jiné uváděna následující opatření:

- rozvoj přepravní a distribučních soustav umožňující integraci výroby plynů z obnovitelných zdrojů energie a jejich transport do místa spotřeby;
- připravení se na postupný nástup a rozvoj vodíkového hospodářství v České republice (týká se úpravy legislativy, regulatorního i finančního rámce pro všechny články energetického řetězce, resp. výroby, přepravy, distribuce, spotřeby a skladování).

Tato připomínka je zásadní.

12.K § 2 písm. c)

Požadujeme zavést legislativní zkratku k pojmu „oblast pro urychlení využívání obnovitelných zdrojů energie“, která by významně zprehlednila text a zvýšila jeho čitelnost.

Tato připomínka je zásadní.

13.K § 3 odst. 2 písm. d)

Požadujeme § 3 odst. 2 písm. d) upravit takto:

*„dostupnost příslušné energetické infrastruktury, včetně sítí, zařízení pro ukládání energie a dalších nástrojů flexibility, nebo potenciál k vybudování nebo modernizaci takové infrastruktury; **dostupnost dle předchozí věty musí být ověřena na základě vyjádření daného provozovatele distribuční, přenosové nebo přepravní soustavy, přičemž takovou dostupností se rozumí rovněž možnost rezervace kapacity pro vyvedení výkonu ze záměru využívajícího obnovitelné zdroje energie.**“*

Odůvodnění:

Fyzická přítomnost zařízení distribuční či přenosové/přepravní soustavy, kterou je možné zjistit obecně i bez dotazu na provozovatele (dnes například z map, DTM ČR atd.) nezaručí, že záměr využívající obnovitelné zdroje energie umístovaný v oblasti pro urychlení využívání obnovitelných zdrojů energie, bude možné do dané soustavy připojit.

Pokud by měl provozovatel dané soustavy informaci o plánovaném vymezování nezbytné oblasti ještě před jejím samotným vymezením, mohl by se již při vymezování nezbytné oblasti na budoucí zvýšenou poptávku v dané lokalitě připravit s větší časovou rezervou (související požadavky na úpravy soustav). Tento nástroj by mohl doplnit i pozici oprávněného investora. Zároveň by v procesu vymezování nezbytné oblasti bylo konkrétní vyjádření od provozovatele dané soustavy, kde by se postavilo najisto, zda taková, zákonem požadovaná, dostupnost v dané lokalitě je či nikoliv. Stávající návrh totiž nijak nekonkretizuje, jak má být zmiňovaná dostupnost vyhodnocena.

Tato připomínka je zásadní.

14.K § 6 a 9

Požadujeme upravit definici územního opatření ve stavebním zákoně. Pokud je územní opatření pro OZE specifickým typem územního opatření, mělo by tak být nastaveno rovněž ve stavebním zákoně (§ 61 a § 123 a násl.), včetně jeho parametrů a charakteristik. Ve stávajícím znění zákona o OZE zůstávají pochybnosti o vztahu územního opatření pro OZE k územním opatřením ve stavebním zákoně, například ve vztahu k aplikaci omezujících podmínek územního opatření ve vztahu k technické infrastruktuře apod. Podobně by to bylo potřebné osvětlit i ve vztahu k tomu, kdo je pořizovatelem územního opatření, protože podle stavebního zákona jsou jím rady měst a krajů, v případě územního opatření pro OZE jsou jím zastupitelstva.

Tato připomínka je zásadní.

15.K §6 odst. 3 a §9 odst. 2

Podle tohoto ustanovení územní opatření schvaluje a vydává stejný orgán, který vydává příslušnou územně plánovací dokumentaci. V souvislosti s tím podle §6 odst. 3 platí, že územní opatření nelze vydat před vydáním územně plánovací dokumentace. Není tedy možné schválit a vydat pouze územní opatření, bez současného schválení územně plánovací dokumentace. Návrh zákona však v rámci společného pořizování územně plánovací dokumentace a územního opatření neřeší opačnou situaci, tedy že příslušný orgán schválí a vydá změnu územního plánu, avšak neschválí a nevydá územní opatření. Za této situace nebude jasné, zda lze využít zjednodušených postupů pro vhodné oblasti (která bude stanovena jako plocha nebo koridor ve vydané územně plánovací dokumentaci) i když k ní nebude existovat územní opatření s podmínkami pro realizaci záměru. Této situaci je nutné zabránit.

Navrhujeme upravit § 9 odst. 2 následujícím způsobem:

*„(2) Územní opatření schvaluje a vydává schvalující orgán příslušný k vydání **společně pořizované** územně plánovací dokumentace, kterou se vymezuje nebo byla vymezena oblast pro urychlení využívání obnovitelných zdrojů energie **v jednom společném rozhodnutí.**“*

Tato připomínka je zásadní.

16.K § 11 odst. 3 (nový)

Do textu paragrafu požadujeme vložit *nový odst. (3)* následujícího znění a stávající odstavce „(3)“ a „(4)“ přečíslovat:

*„(3) **Vedle podmínek uvedených v odstavci 2 jsou součástí návrhu územního opatření také podmínky pro zajištění bezpečného a spolehlivého provozu stávající dopravní a technické infrastruktury umístěné v dané zóně včetně podmínek pro její údržbu a obnovu s ohledem na možné konkrétní umístění daného druhu OZE ve vymezené oblasti. V případě potřeby konzultuje projektant podle odstavce 1 tento návrh podmínek s vlastníky, provozovateli nebo správcí dopravní a technické infrastruktury.**“*

Odůvodnění:

Vedle podmínek navržených za účelem vyloučení nepříznivých dopadů záměrů OZE na životní prostředí a veřejné zdraví musí návrh územního opatření obsahovat také podmínky pro zajištění bezpečného

a spolehlivého provozu stávající dopravní a technické infrastruktury umístěné v dané zóně včetně podmínek pro její údržbu.

Ve vymezených oblastech OZE musí být respektována stávající infrastruktura včetně jejich ochranných a bezpečnostních pásem, přičemž podmínky pro bezpečný a spolehlivý provoz této infrastruktury pro jednotlivé druhy OZE (tj. mezi FVE a VTE) mohou být významně odlišné.

V rámci územního opatření by pak pro investory měl být zřejmý rozsah umístění daného druhu OZE v dané oblasti. Jde o to, aby nepočítal s tím, že může umístit např. stožáry VTE na celé ploše bez jakéhokoliv omezení, na to si zpracoval projekt a ve fázi povolení stavby by na základě vyjádření vlastníků, provozovatelů nebo správců infrastruktury zjistil, že svůj záměr musí významně redukovat třeba až na polovinu. To by pak pro něho mohlo být nezajímavé, přičemž náklady vynaložené na projekt by byly zmařené.

Tato připomínka je zásadní.

17.K § 13, případně novému 13a

Ve výčtu veřejných zájmů v §13 odst. 1, které budou vyhodnoceny již ve fázi přípravy vhodné oblasti a nikoli až ve fázi povolení konkrétního záměru, chybí památkové péče podle zák. č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči. Vzhledem k tomu, že součástí vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj, které bude v souvislosti s vymezením vhodných oblastí v územně plánovací dokumentaci prováděno, je hodnocení na zájmy památkové péče, je vhodné tuto skutečnost zohlednit při povolování záměru OZE.

Navrhujeme tedy vložení nového § 13 v následujícím znění:

„Posuzování zájmů památkové péče

Pro účely postupu podle zákona o státní památkové péči platí, že veřejný zájem na realizaci záměru OZE v oblasti pro urychlení využívání obnovitelných zdrojů energie převažuje nad zájmy státní památkové péče.“

Tato připomínka je zásadní.

18.K § 13 odst. 1 a 5

Ve výčtu požadavků stanovených právními předpisy v §13 odst. 1 chybí odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu a odnětí pozemků určených k plnění funkce lesa. To by vedlo k nevyváženému důsledku, že sice v navazujícím povolovacím řízení se nebudou vydávat v rámci JES podstatné souhlasy se zásahem do krajinného rázu, výjimky z ochranných podmínek zvláště chráněných druhů atd., ale bude nutné vést méně zásadní řízení o dočasném odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu a půdy určené k plnění funkcí lesa.

Návrh zákona to částečně řeší jen nedostatečně v § 13 odst. 5, kde říká, že investor dostane již v rámci podmínek pro realizaci projektu ve vhodné oblasti seznam podmínek pro udělení odnětí. Aniž by bylo jasné, zda se za splnění těchto podmínek těchto může nebo nemůže stát, že příslušný orgán souhlas s odnětím nevydává.

Navrhujeme transparentnější řešení tohoto problému. Již schválení vhodné oblasti bude znamenat, že konkrétní projekt má za splnění stanovených podmínek souhlas s odnětím udělen. V navazujícím řízení o povolení záměru pak bude pouze stanovena výše odvodu, schválen plán rekultivace a stanovena doba pro dočasné odnětí. Toto rozdělení postupu orgánu ochrany zemědělského půdního fondu a lesa přesune rozhodování o nezbytnosti odnětí do fáze schvalování vhodné oblasti a jejích podmínek a nebude nutné to řešit v řízení o povolení konkrétního záměru.

Navrhujeme tedy upravit ust. § 13 odst. 5 v následujícím znění:

„(5) Součástí stanoviska příslušného orgánu je dále předběžná informace o tom, za jakých předpokladů lze vyhovět žádosti o jednotné environmentální stanovisko z hlediska podmínek pro vydání souhlasu s odnětím zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu podle § 9 zákona o ochraně zemědělského půdního fondu a rozhodnutí o odnětí pozemků plnění funkcí lesa nebo o omezení využívání pozemků pro plnění funkcí lesa podle § 16 lesního zákona. Předběžná informace je platná po dobu účinnosti územního opatření. Součástí souhlasného stanoviska příslušného orgánu jsou dále podmínky a zmírňující opatření pro vydání souhlasu s dočasným odnětím půdy ze zemědělského půdního fondu podle § 9 odst. 8 písm. a) a b) zákona o ochraně zemědělského půdního fondu a rozhodnutí o odnětí nebo omezení pozemků k plnění funkce lesa podle § 16 odst. 2 písm. a) a b) zákona o lesích.“

Tato připomínka je zásadní.

19.K § 15

Toto ustanovení předpokládá situace, kdy bude existovat vhodná oblast stanovená v územně plánovací dokumentaci, ale nikoliv územní opatření – například z důvodu jeho zrušení soudem. V takové situaci není zřejmé, zda může být konkrétní projekt povolen zjednodušeným způsobem, když pro něj bude existovat vymezená plocha či koridor v územním plánu, či nikoliv. Jako logicky správný se jeví takový postup, že do doby vydání nového územního opatření nelze využívat zjednodušujících postupů. Nicméně funkční využití plochy v územním plánu je schváleno a povolovací řízení k záměru lze vést standardním způsobem. Za tím účelem je vhodná úprava §15.

Navrhujeme upravit §15 následujícím způsobem:

„Pořizovatel pořídí návrh územního opatření samostatným postupem bez zbytečného odkladu poté, co bylo zrušeno územní opatření v přezkumném řízení nebo soudem, pokud tímto rozhodnutím nedošlo současně ke zrušení vymezení oblasti pro urychlení využívání obnovitelných zdrojů energie, pro kterou bylo územní opatření vydáno. Do vydání nového územního opatření nelze uplatnit postupy popsané v Hlavě III a IV tohoto zákona.“

Tato připomínka je zásadní.

20.K § 15 a 16

Požadujeme zpřesnit vztahy obou ustanovení ve smyslu odůvodnění.

Odůvodnění:

Není zřejmé, zda platí pouze § 15 a územní opatření lze samostatně pořídit pouze v případě, kdy došlo ke zrušení původního souběžně pořizovaného územního opatření soudem, nebo lze pořídit samostatně územní opatření rovnou podle § 16. Z důvodové zprávy vyplývá, že pořídit samostatně územní opatření lze pouze při zrušení stávajícího, domníváme se, že toto není jednoznačně promítnuto v legislativní úpravě. Zároveň totiž z přechodných ustanovení vyplývá, že samostatným postupem se pořizuje rovněž územní opatření podle přechodných opatření, pokud se jím mají překrýt plochy již vymezené pro OZE v územně-plánovací dokumentaci.

Tato připomínka je zásadní.

21.K § 17 odst. 3

V §17 odst. 3 se ukládá zpracování aktualizace průzkumu provedeného podle § 11 odst. 3 v případě změny územního opatření. Aby byl proces co možná nejefektivnější, je třeba zpracovat aktualizaci jen v takovém rozsahu, který je nezbytně nutný. Je možné si představit i takové změny územního opatření, která nebude vyžadovat žádné zpracování aktualizace průzkumu. Je tedy do zákona nutné vložit ustanovení, podle kterého by o pořízení aktualizace průzkumu v nezbytném rozsahu pro provedení změny rozhodl její pořizovatel.

Navrhujeme upravit § 15 následujícím způsobem:

*„(3) Podkladem pro pořízení změny územního opatření je aktualizace průzkumu provedeného podle § 11 odst. 3. **v nezbytném rozsahu, pokud tak rozhodne pořizovatel územního opatření.** Náležitosti aktualizace tohoto průzkumu stanoví prováděcí právní předpis.“*

Tato připomínka je zásadní.

22.K § 21 odst. 3 (nový)

Požadujeme doplnit následující ustanovení:

*„(3) **Žádosti o vyjádření, závazná stanoviska nebo rozhodnutí podané přede dnem pozbytí účinnosti územního opatření podle odst. 1 a 2 se ve vztahu k ověření souladu záměru OZE s územním opatřením posuzují dotčenými orgány ve znění územních opatření účinných před tímto pozbytím jejich účinnosti.**“*

Odůvodnění:

Považujeme za nutné zachovat právní jistotu žadatelů o podkladové akty dotčených orgánů.

Tato připomínka je zásadní.

23.K § 21 odst. 4 (nový)

Požadujeme doplnit následující ustanovení:

*„(4) **Povolení záměrů OZE vydaná přede dnem pozbytí účinnosti územního opatření podle odst. 1 a 2 se posuzují ve znění územních opatření účinných před tímto pozbytím jejich účinnosti.**“*

Odůvodnění:

Považujeme za nutné zachovat právní jistotu žadatele pro odvolací řízení či přezkum či jiné zpochybnění platnosti povolení.

Tato připomínka je zásadní.

24.K § 25 odst. 1

Požadujeme upravit následující ustanovení:

*„(1) Do 10 pracovních dnů ode dne podání úplné žádosti o vydání jednotného environmentálního stanoviska pro záměr OZE v oblasti pro urychlení využívání obnovitelných zdrojů energie může příslušný orgán **usnesením dle § 76 správního řádu** vyzvat žadatele k poskytnutí doplňujících informací týkajících se souladu tohoto záměru s podmínkami a zmírňujícími opatřeními stanovenými v územním opatření; za tímto účelem poskytne žadateli přiměřenou lhůtu. **V usnesení příslušný orgán svou výzvu zdůvodní. Proti tomuto usnesení se lze odvolat.**“.*

Odůvodnění:

Žadatel by měl mít možnost se proti nedůvodným a neodůvodněným požadavkům ohradit a bránit. Úprava má vést ke zjednodušení, avšak praxe správních úřadů prokazuje, že v obdobných případech je vždy využíváno „zadních vrátek“ a stavebník je zatěžován dodatečnými žádostmi. Je proto třeba vyžadovat, aby výzva k poskytnutí doplňujících informací byla řádně odůvodněna a žadatel měl možnost se proti výzvě ohradit.

Tato připomínka je zásadní.

25.K § 25 odst. 5 (nový)

Požadujeme doplnit následující ustanovení:

*„(5) **Příslušný orgán může žádat o poskytnutí doplňujících informací ve lhůtě podle odstavce 1 pouze jednou**“.*

Odůvodnění:

Původní ustanovení umožňuje příslušnému orgánu vyzvat žadatele k doplnění informací. Z jeho navrženého znění není zcela jasné, že tuto výzvu může, jak vyplývá z evropského práva, učinit příslušný orgán pouze jednou. Bylo by tedy v rozporu s evropským právem, pokud by příslušný úřad žádal o doplnění opakovaně. Aby odpověď na tuto otázku byla postavena na jisto, je nutné upravit znění tohoto ustanovení.

Tato připomínka je zásadní.

26.K § 25 odst. 6 (nový)

Požadujeme doplnit následující ustanovení:

*„(6) **Výzvou žadatele podle odstavce 1 nebo vydáním odůvodněného stanoviska podle odstavce 2 se lhůta pro vydání jednotného závazného stanoviska podle § 26 odst. 5 staví a začne běžet po předložení doplňujících informací nebo hodnocení podle § 67 zákona o ochraně přírody a krajiny. Výzvu žadateli nebo vydání odůvodněného stanoviska učiní příslušný orgán nejvýše jednou.**“.*

Odůvodnění:

Považujeme za důležité, aby se lhůta na vydání jednotného závazného stanoviska nepočítala znovu od začátku, ale aby pokračovala v běhu po tom, co budou doloženy požadované podklady. Toto bude motivovat příslušné orgány, aby neotálely s dožádáním si potřebných informací. Zároveň je třeba v souladu se směrnicí REDIII dát najisto, že požadavky na doplnění podkladů podle odst. 1 a 2 lze učinit nejvýše jednou.

Tato připomínka je zásadní.

27.K § 26 odst. 5

Požadujeme upravit následující ustanovení:

„(5) Jsou-li dány okolnosti podle odstavce 1 písm. a) nebo b), příslušný orgán vydá do 45 ~~30~~ dnů ode dne podání úplné žádosti o jednotné environmentální stanovisko ~~nebo ode dne doručení doplňujících informací podle § 25 odst. 1, jsou-li příslušným orgánem vyžádány~~, rozhodnutí o tom, že záměr OZE podléhá posouzení vlivů záměru na životní prostředí. ~~Je-li záměrem OZE stavba nebo zařízení pro výrobu energie z obnovitelného zdroje energie s elektrickým výkonem nižším než 150 kW nebo jedná-li se o modernizaci stavby nebo zařízení pro výrobu energie z obnovitelného zdroje energie, vydá příslušný orgán rozhodnutí podle věty první do 30 dnů.~~“

Odůvodnění:

Požadujeme zkrátit předmětnou lhůtu na 30 dní. Jelikož se jedná o záměry umístované v oblastech pro urychlení využívání OZE, tak by se dle směrnice REDIII měla vztahovat lhůta 30 dní. Zároveň požadujeme vypuštění ustanovení, kterým se prodlužuje lhůta pro vydání jednotného závazného stanoviska přerušením běhu lhůty a jejím počítání od začátku. Naopak v souladu s požadavky výše požadujeme, aby se lhůta stavěla a běžela dále po doložení podkladů (tedy bez návratu lhůty na počátek).

Tato připomínka je zásadní.

28.K § 29

Požadujeme celé ustanovení vypustit.

Odůvodnění:

Celé ustanovení považujeme za nedorozumění. Z navržené textace totiž lze dovodit, že v případě FVE instalovaných ve vzdálenosti menší než 100 m od chráněného venkovního prostoru staveb se akustické hodnocení zpracovává vždy. Jednalo by se tak i o střešní instalaci nebo instalaci v zastavěném území apod. Zásadní ovšem je, že FVE není zdrojem hluku, pokud měla úprava za cíl zjednodušit povolování, pak měla upravit právě tento aspekt, a uvést, že pro realizaci FVE není třeba akustického posouzení. Pokud je cílem úpravy stanovit, že pro FVE ve vzdálenosti větší než 100 m od chráněného venkovního prostoru se posouzení akustické situace nezpracovává nikdy, pak by bylo vhodnější zvolit buď nevyvratitelnou domněnku neexistence vlivu, nebo jiné legislativně technické řešení, které nezaloží právní nejistotu.

Tato připomínka je zásadní.

29.K § 30

Požadujeme upravit následující ustanovení:

„Stavební úřad rozhodne o žádosti o povolení záměru OZE v oblasti pro urychlení využívání obnovitelných zdrojů energie do ~~30 60~~ dnů ode dne zahájení řízení. Tuto lhůtu nelze prodloužit. Řízení o povolení záměru OZE lze přerušit pouze na žádost stavebníka. Ustanovení stavebního zákona a správního řádu o přerušení řízení se nepoužijí.“

Odůvodnění:

Vzhledem k cíli, kterým je urychlení výstavby, není důvodné neaplikovat nejzazší lhůty, se kterými počítá stavební zákon už i proto, že zásadní environmentální aspekty jsou již vyřešeny mechanismy územního opatření a podmínek vydání jednotného závazného stanoviska.

Předmětné ustanovení stanovuje lhůtu pro vydání povolení záměru ve vhodné oblasti. Účel tohoto ustanovení směřuje k naplnění požadavků evropského práva, ale nezaručuje zcela dodržení evropským právem vyžadovaných lhůt pro celkovou délku řízení. Toto ustanovení nijak nebrání stavebnímu úřadu přerušit řízení s odůvodněním směřujícím na doplnění podkladů ze strany stavebníka. Řešením je omezit možnost přerušování řízení pouze na žádost stavebníka.

Tato připomínka je zásadní.

30.K § 31 (nový)

Požadujeme vložit nové ustanovení:

„§ XX

Požadavky na umístování

(1) Bylo-li k záměru OZE, který je umístován mimo oblast pro urychlení využívání obnovitelných zdrojů energie a mimo území národních parků, chráněných krajinných oblastí a národních přírodních rezervací, vydáno souhlasné závazné stanovisko k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí a byla-li o jeho uskutečnění uzavřena plánovací smlouva podle stavebního zákona, pak pro jeho povolení v nezastavěném území podle § 122 odst. 1 stavebního zákona není vyžadován jeho soulad s charakterem území a ustanovení § 122 odst. 3 stavebního zákona se nepoužije.

(2) Jedná-li se o záměr OZE, který je umístován mimo oblast pro urychlení využívání obnovitelných zdrojů energie a mimo území národních parků, chráněných krajinných oblastí a národních přírodních rezervací, pro který není třeba stanovisko k posouzení vlivů záměru na životní prostředí podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí a byla-li o jeho uskutečnění uzavřena plánovací smlouva podle stavebního zákona alespoň v rozsahu areálu výroby, a zároveň proveden průzkum výskytu volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem, pak pro jeho povolení v nezastavěném území podle § 122 odst. 1 stavebního zákona není vyžadován jeho soulad s charakterem území a ustanovení § 122 odst. 3 stavebního zákona se nepoužije.“

Odůvodnění:

Jak bylo uvedeno výše v obecných připomínkách, návrh zákona nijak neřeší nutnost měnit územní plán v případě umístění záměru OZE mimo vhodné oblasti, resp. povinnost vyhovět požadavkům § 122 stavebního zákona, což zahrnuje i nutnost vyhodnocení souladu s charakterem území. Takový krok je však nadbytečný v případě, kdy je k záměru vydáno kladné stanovisko EIA. Aby byla zároveň zachována možnost obce ovlivnit výstavbu v nezastavěném území, navrhuje se jako druhá podmínka uzavření plánovací smlouvy mezi investorem a obcí, v jejímž nezastavěném území se záměr umísťuje. V takovém případě se nepoužije ani ust. § 122 odst. 3 stavebního zákona, neboť plošné vyloučení realizace záměru OZE v nezastavěném území nemůže mít přednost před konkrétním projektem, splňujícím obě výše uvedené podmínky (a) souhlasné stanovisko EIA, (b) plánovací smlouva.

V kontextu výše uvedeného se však domníváme, že v případě záměrů, pro které nebude vydáváno závazné stanovisko EIA (tj. nebude vyžadována celá EIA nebo se vůbec nekvalifikují pod zákon EIA) a kterých tedy bude množství významné pro rozvoj OZE zejména v oblasti FVE, je třeba rovněž hledat řešení, která usnadní povolovací procesy a umožní povolit záměry OZE v území. Požadujeme proto, aby v těchto případech bylo postačujícími podmínkou pro automatické umísťování v nezastavěném území obce uzavření plánovací smlouvy pro areál výroby a provedení průzkumu výskytu volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin v území v souladu s plánovanou vyhláškou, avšak bez podmínky jeho zpracování autorizovanou osobou podle § 45j ZOPK, kterých nebude pro rozsah agend požadavků na ně kladených návrhem tohoto zákona dostatečné množství. Návrh je založen na úvaze, že tyto záměry nedosahují z hlediska své kapacity takové míry intenzity vlivů na životní prostředí, že je není posuzovat v procesu EIA, a lze proto pro naplnění jejich environmentálního vztahu k území doložit méně formalizované podklady ve vztahu k ochraně volně žijících živočichů a rostlin..

Tato připomínka je zásadní.

31.K § 31 odst. 1 písm. a)

Požadujeme následující úpravy:

*„a) zda záměr OZE naplňuje podmínky a zmírňující opatření vyplývající z posouzení vlivů záměru na životní prostředí, nebo, nepodléhá-li záměr OZE posouzení vlivů záměru na životní prostředí, z hodnocení podle § 67 zákona o ochraně přírody a krajiny, **pokud potřeba jeho zpracování vyplýne z odůvodněného stanoviska příslušného orgánu ochrany přírody k závažnosti zásahu a rozsahu dotčených zájmů chráněných zákonem o ochraně přírody a krajiny, a**“.*

Odůvodnění:

Nesouhlasíme s tím, aby bylo hodnocení podle § 67 zpracováváno vždy. Domníváme se, že není v současné době možné zajistit dostatek odborných kapacit pro jejich provedení. Považujeme proto za žádoucí, aby o potřebě provedení hodnocení tak jako dosud v takovém případě rozhodl orgány ochrany přírody ve svém odůvodněném stanovisku. Řada lokalit je z hlediska ZCHD naprosto nekonfliktních (např. orná půda).

Tato připomínka je zásadní.

32.K § 31 odst. 3

Požadujeme následující úpravy:

*„(3) Splňují-li podmínky a zmírňující opatření požadavek podle odstavce 1 písm. b), vyrušování nebo usmrcování ptáků a zvláště chráněných druhů živočichů při **výstavbě a provozu záměru OZE** se nepovažuje za úmyslné a stanovení odchylného postupu podle § 5b odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny a povolení výjimky podle § 56 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny se nevyžaduje. Příslušný orgán stanoví tyto podmínky a zmírňující opatření jako podmínky pro povolení záměru ve smyslu § 6 odst. 2 písm. c) zákona o jednotném environmentálním stanovisku.“.*

Odůvodnění:

Směrnice REDIII nijak nezužuje působení opatření jen na provoz, není důvodné nezahrnout rovněž výstavbu.

Tato připomínka je zásadní.

33.K § 33

Požadujeme vypustit ustanovení bez náhrady.

Odůvodnění:

Předmětné ustanovení ukládá stavebníkům záměru OZE mimo vhodné oblasti nijak nezdůvodněnou novou povinnost uzavřít vždy a ve všech případech plánovací smlouvu s obcí, na jejímž území se bude záměr realizovat. Požadujeme předmětné ustanovení vypustit. Původním cílem bylo, aby tato povinnost uzavření plánovací smlouvy s obcí pro OZE mimo území pro urychlení OZE byla vyrovnána jinými zrychlovacími instituty pro povolování staveb. Nicméně v případě záměrů mimo území pro urychlení OZE nejsou navrhovanou úpravou dány žádné urychlovací mechanismy, jsou však na ně kladeny další a další požadavky. Jedním z nich je povinnost disponovat plánovací smlouvou, přičemž není vůbec zřejmé, jak má dispozice plánovací smlouvou urychlit samotný postup povolování. Považujeme v tomto světle požadavek za příliš přísný a nedůvodný. Postup dle tzv. Lex OZE I umožňuje umístění záměru OZE, za splnění podmínek uvedených v § 122 zákona č. 283/2021 Sb. (dříve § 18 odst. 5 zákona č. 183/2006 Sb.), do nezastavěného území. Podmínka uzavření plánovací smlouvy s obcí může zamezovat právě využití Lex OZE I, jehož účelem bylo zjednodušení a zrychlení povolovacího procesu záměrů OZE. Nutné je rovněž zohlednit, že obec může se záměrem souhlasit, avšak nemusí být vždy připravená uzavírat plánovací smlouvu, která může být zejména pro malé obce příliš náročným závazkem, se kterým nad to dosud nemají široké zkušenosti. Zároveň bude obec vždy jakožto účastník součástí povolování záměru, takže může hájit své zájmy efektivně právě prostřednictvím institutu účastenství.

Povinnost uzavřít plánovací smlouvu má smysl pouze v návaznosti na zjednodušení povolovacích procesů (tedy v případech, kdy stavebník usiluje o zjednodušení procesních a hmotněprávních podmínek pro povolení záměru). Tedy v případě popsané ve výše navrhovaném znění nového § 31 těchto připomínek.

Tato připomínka je zásadní.

34.K § 33 variantně

Pokud bude § 33 zachován, požadujeme upravit znění tak, aby se vztahovalo pouze na samotný oplocený areál výroby.

Odůvodnění:

Součástí záměru OZE je i vyvedení výkonu, kabelové trasy měří mnohdy desítky kilometrů a vedou přes katastry řady obcí. Potřebu dojednávat plánovací smlouvy se všemi obcemi, které budou vyvedením výkonu zatíženy významně méně než samotnou výrobnou, považujeme za bariéru rozvoje OZE a jednoznačné prodloužení povolovacího procesu. Domníváme se, že i tak je těžce překonatelnou bariérou zajištění majetkoprávních vztahů s vlastníky pozemků, kterých mohou být při několikakilometrovém vyvedení výkonu i stovky. Požadujeme proto povinnost uzavření plánovací smlouvy zúžit jen na samotný oplocený areál výroby.

Tato připomínka je zásadní.

35.K § 37 odst. 1 a 2

Požadujeme vypustit ustanovení.

Odůvodnění:

Návrh zákona požaduje zavedení velmi intenzivního monitoringu vlivů projektu na zájmy ochrany přírody. Monitoring má být průběžný, po celou dobu životnosti projektu (20-30 let), přičemž každoročně má provozovatel překládat zprávy o jeho průběhu. Vedle toho je provozovatel záměru povinen hlásit každý úhyn chráněných živočichů nebo rostlin, k němuž došlo v důsledku provozu záměru. Tato okolnost je v mnoha případech jen obtížně identifikovatelná. Navržené povinnosti tak vytváří na provozovatele záměru EZE nepřiměřenou administrativní zátěž. Vzhledem tomu, že navrhované ustanovení zjevně není transpozicí evropského práva, není naší povinností ho přijmout (v návrhu zákona není toto ustanovení označeno CELEX).

Zavedení každoročního monitoringu ve vztahu nejen k živočichům, ale i rostlinám, považujeme za nedůvodně přísný. Zákon o urychlení měl postupy zjednodušovat a zrychlovat, nikoliv zavádět další bariéry. Tím však povinný, rozsahem ani časem neomezený, monitoring je. Monitoring je dosud vyžadován procesem EIA, kde lze však jeho parametry upřesnit jak z hlediska monitorovaných druhů, tak z hlediska například časového rozsahu. Například monitoring s každoroční frekvencí po celou dobu životnosti, a to i z hlediska druhů, které ani nebyly při povolování monitorovány, nepovažujeme za účelný.

V oblasti FVE je pak požadavek úplně nesmyslný, protože FVE živočichy ani rostliny neohrožují. Požadujeme proto, aby byl monitoring zúžen pouze živočichy (ptáky a letce) u záměrů VTE a to pouze na prvních 5 let provozu, pokud v nich nebude monitorován žádný z druhů, monitoring nebude dále nezbytný. Pro FVE požadujeme úpravu monitoringu vůbec neaplikovat.

Tato připomínka je zásadní.

36.K § 37 odst. 3

Požadujeme upravit tak, že povinnost žadatele předávat informace podle odst. 1 a 2 bude naplněna pouze předáním příslušnému orgánu. Pokud je ten má předávat dále, nechť se stanoví tato povinnost jemu, nikoliv provozovateli.

Odůvodnění:

Nesouhlasíme s tím, že je opět delegována povinnost žadateli předávat informace třetí straně. Pokud předkladatel chce, aby měly k přístupu k datům zmocnění i orgány ochrany přírody podle uvedených ustanovení, nechť se upraví v tomto smyslu ustanovení, a povinnost informace předat se deleguje v rámci dobré správy na příslušný orgán.

Tato připomínka je zásadní.

37.K § 42

V zájmu urychlení a zjednodušení pořizování ÚP a jejich změn navrhujeme v oblastech pro urychlení využívání OZE odebrat nadřízenému orgánu možnost vyloučení záměru z pořizování z důvodu nadmístního významu. Nadmístní koordinace proběhla již při vymezování oblasti pro urychlení využívání OZE.

Odůvodnění:

V rámci pořízení územních plánů a jejich změn je potřeba stanovisko krajského úřadu jako nadřízeného orgánu podle ustanovení § 101 SZ. Podle ustanovení § 84 SZ záležitosti nadmístního významu, které nejsou obsaženy v zásadách územního rozvoje, mohou být součástí územního plánu, nevyloučí-li to nadřízený orgán ve stanovisku podle § 101 SZ z důvodů potřeby jejich nadmístní koordinace. Podle § 12 písm. g) SZ je plochou nebo koridorem nadmístního významu plocha nebo koridor, které svým významem, rozsahem nebo využitím ovlivní území více obcí; v případě hlavního města Prahy se za plochu nebo koridor nadmístního významu považují plocha nebo koridor, které svým významem, rozsahem nebo využitím ovlivní území více městských částí.

Vyvstává tak, otázka, zda krajské úřady z důvodu vymezování oblastí pro urychlení využívání OZE v souladu s ustanovením § 84 SZ z důvodu potřeby nadmístní koordinace nepřistoupí k tomu, že záměry OZE, jako záměry nadmístního významu nevyloučí z pořízení územních plánů nebo změny územních plánů. Uvedené se stavebník dozví v pokročilé fázi pořizování ÚPD. Je relevantní, že situace může nastat v případě záměrů VTE (např. dotčení krajinného rázu vysokými VTE v širším okolí).

Tato připomínka je zásadní.

KONKRÉTNÍ PŘIPOMÍNKY K ČÁSTI TŘETÍ, ZMĚNĚ ENERGETICKÉHO ZÁKONA

38.K § 44 bodu 3 (resp. § 3 odst. 3 EZ)

Požadujeme upravit zákon v souladu s odůvodněním.

Odůvodnění:

Upozorňujeme, že navrhovaná úprava v § 3 odst. 3 zvyšující hodnotu instalovaného výkonu výroby nad 100 kW jako podmínky pro potřebu licence pro podnikání v energetických odvětvích nikterak neřeší vazbu na mj. ustanovení § 28 odst. 5 či § 46 odst. 7 energetického zákona. Pokud je cílem umožnit bez licence

provozovat výroby do 100 kW, pak považujeme za nezbytné úpravy provést v potřebném rozsahu v celém energetickém zákoně.

Tato připomínka je zásadní.

**KONKRÉTNÍ PŘIPOMÍNKY K ČÁSTI ČTVRTÉ, ZMĚNĚ ZÁKONA O POSUZOVÁNÍ VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ
39.K § 45 bodu 4 (nový) (resp. příloze č. 1 bodu 34 zákona o EIA)**

Žádáme doplnit nový bod 4:

„4. V sloupci 2 přílohy č. 1 se na konci textu bodu 34 doplňují slova „s výjimkou výroby vodíku elektrolýzou“.

Odůvodnění:

V souvislosti s přípravou výstavby elektrolýzériu na výrobu vodíku v Aši vydalo Ministerstvo životního prostředí, odbor posuzování vlivů na životní prostředí jako ústřední správní úřad (dále jen MŽP) dne 5. září 2022 vyjádření, že na základě bodu 34, Přílohy č. 1 zákona č. 100/2001 Sb. (dále jen „Zákon“) uvedený záměr podléhá zjišťovacímu řízení. Je tomu tak proto, že maximální kapacita výroby překračuje stanovený limit 200 t/rok.

Ve svém vyjádření MŽP dále uvádí, že tento záměr spadá do kategorie bodu č. 34 „Výroba chemických látek a směsí a zpracování meziproduktů od stanoveného limitu (například pesticidy a farmaceutické produkty, náterové hmoty a peroxidy)“ v kategorii II 200 t/rok, vzhledem k tomu, že vodík představuje chemicky čistou látku.

V případě výroby vodíku elektrolýzou ale jde o chemický proces, při kterém nevznikají žádné nebezpečné vedlejší produkty nebo látky, které by mohli poškodit životní prostředí. Proto požadujeme tuto technologii výroby vodíku vyloučit ze zjišťovacího řízení, které v tomto případě zcela zbytečně prodlužuje přípravu těchto staveb OZE, což jde proti cíli Směrnice RED III.

Tato připomínka je zásadní.

40.K § 45 bodu 5 (nový) a 6 (nový) (resp. příloze č. 1 bodu 56 zákona o EIA)

Žádáme doplnit body 5 a 6:

„5. V sloupci 2 přílohy č. 1 se na konci textu bodu 56 doplňují slova „s výjimkou výroben biometanu technologií anaerobní fermentace.“

6. V sloupci 2 přílohy č. 1 se na konci textu bodu 58 doplňují slova „s výjimkou výroben biometanu technologií anaerobní fermentace“.

Odůvodnění:

Při výrobě biometanu z odpadní biomasy nebo z odpadů živočišného původu s využitím technologie fermentace nevznikají žádné nebezpečné vedlejší produkty nebo látky, které by mohly poškodit životní prostředí, protože tento proces probíhá v uzavřeném fermentoru. Naopak u tohoto zpracování odpadu lze dokonce spatřovat významné ekologické přínosy vůči jiným způsobům jejich zpracování nebo využití jako je např. skládkování, kde do ovzduší může unikát metan. V případě jejich spalování nedojde zdaleka

k takovému energetickému využití biomasy, které při výrobě bioplynu/biometanu dosahuje až 90 %. Při zmíněné technologii výroby biometanu nedochází nejenom k úniku metanu do ovzduší, ale nedostávají se tam ani jiné škodlivé látky a vedle energetického využití metanu vzniká i kvalitní digestát.

Proto požadujeme tuto technologii zpracování odpadů nebo vedlejších produktů živočišného původu vyloučit ze zjišťovacího řízení, které v tomto případě zcela zbytečně prodlužuje přípravu těchto staveb OZE, což jde proti cíli směrnice RED III.

Tato připomínka je zásadní.

KONKRÉTNÍ PŘÍPOMÍNKY K ČÁSTI PÁTÉ, ZMĚNĚ STAVEBNÍHO ZÁKONA

41.K § 46, resp. ke změně Přílohy č. 1 odst. 1 písm. a) bodu 11

Požadujeme uvedený bod Přílohy č. 1 doplnit; nově bod 11 zní:

*„výměna **nebo zkapacitnění** vedení a sítí technické infrastruktury **včetně využití nových technologií**, pokud nedochází k překročení hranice stávajícího ochranného nebo bezpečnostního pásma,“.*

Odůvodnění:

V souvislosti s přijímáním legislativy, která má za cíl přinášet urychlování výstavby obnovitelných zdrojů energie, nelze opomenout, že výstavba výroben z obnovitelných zdrojů energie je jen jednou větví celého procesu získávání energie z obnovitelných zdrojů. Nedílnou součástí tohoto procesu totiž musí nutně být i zajištění kapacity elektrické sítě. Tato kapacita se dá zajistit v zásadě dvěma způsoby. Jednak výstavbou nových elektrických linek nebo posílením těch stávajících. Uvedený návrh cílí na zajištění toho, že drobnou stavbou bude krom samotné výměny rovněž posílení nebo modernizace stávající technické infrastruktury. To by mohlo spočívat např. v doplnění druhého potahu, zvýšení průřezu vodičů nebo kabelů, posílení podpěrných bodů apod. Nadále zůstane zachován požadavek na nepřekročení ochranného/bezpečnostního pásma stávajícího vedení. Návrh míří k nápravě situace, kdy rozhodovací praxe soudů a potažmo samotná praxe stavebních úřadů je v otázce toho, co je ještě „výměnou“ a co ne, nejednoznačná a nekonzistentní. Prostředky ochrany soukromého vlastnictví tento návrh nijak neohrožuje (požadavky věcných břemen a požadavek na nepřekročení ochranných a bezpečnostních pásem zůstávají nedotčeny), protože se prakticky jedná jen o postavení najisto toho, že pro oblast povolených procesů platí, že výměna stávajícího vedení a sítí technické infrastruktury, stejně jako jejich posílení či modernizace, jsou drobnými stavbami. Tudíž nevyžadují povolení stavebním úřadem.

Tato připomínka je zásadní.

42.K § 46, resp. ke změně Přílohy č. 1 odst. 1 písm. a) bodu 12

Požadujeme uvedený bod Přílohy č. 1 doplnit; nově bod 12 zní:

*„výměna **nebo zkapacitnění** vedení a sítí technické infrastruktury **včetně využití nových technologií**, pokud dochází k překročení hranice stávajícího ochranného nebo bezpečnostního pásma, bez rozšíření jeho stávajícího rozsahu, výměna vedení a změna hranice stávajícího ochranného a bezpečnostního pásma se dotýká pouze pozemků dotčených stávajícím vedením a stávajícím ochranným nebo bezpečnostním pásmem a pro umístění výměny vedení mimo stávající trasu je s vlastníkem uzavřena smlouva o zřízení věcného břemene nebo smlouva o smlouvě budoucí o zřízení věcného břemene,“.*

Odůvodnění:

V souvislosti s přijímáním legislativy, která má za cíl přinášet urychlování výstavby obnovitelných zdrojů energie, nelze opomenout, že výstavba výroben z obnovitelných zdrojů energie je jen jednou větví celého procesu získávání energie z obnovitelných zdrojů. Nedílnou součástí tohoto procesu totiž musí nutně být i zajištění dostatečné kapacity elektrické sítě. Tato kapacita se dá zajistit v zásadě dvěma způsoby. Jednak výstavbou nových elektrických linek a vedení nebo posílením těch stávajících. Uvedený návrh cílí na zajištění toho, že drobnou stavbou bude krom samotné výměny rovněž posílení nebo modernizace stávající technické infrastruktury.

To by mohlo spočívat např. v doplnění druhého potahu, zvýšení průřezu vodičů nebo kabelů, posílení podpěrných bodů apod. Nadále zůstává zachován režim a podmínky možného překročení hranice stávajícího ochranného nebo bezpečnostního pásma. Návrh míří k nápravě situace, kdy rozhodovací praxe soudů a potažmo samotná praxe stavebních úřadů je v otázce toho, co je ještě „výměnou“ a co ne, nejednoznačná a nekonzistentní. Prostředky ochrany soukromého vlastnictví tento návrh nijak neohrožuje (požadavky věcných břemen a režim možného překročení ochranných nebo bezpečnostních pásem zůstávají nedotčeny), protože se prakticky jedná jen o postavení najisto toho, že pro oblast povolovacích procesů platí, že výměna stávajícího vedení a sítí technické infrastrukturu, stejně jako jejich posílení či modernizace, jsou drobnými stavbami. Tudíž nevyžadují povolení stavebním úřadem.

Tato připomínka je zásadní.

43.K § 46 bodu 28, resp. ke změně Přílohy č. 2 odst. 1 písm. s)

Požadujeme v odst. 1 o vložení nového písmene „s)“ za text v písmeně „r)“... do rozlohy 40 m² a 5 metrů výšky.“ následujícího znění:

„r) elektrické stanice⁶⁰⁾ nejvýše o jednom nadzemním podlaží, nepodsklepené, do rozlohy 40 m² a 5 metrů výšky,

s) podzemní vedení distribuční soustavy plynu o tlakové hladině do 4 bar, pokud nejde o drobnou stavbu.“.

Odůvodnění:

Obdobně jako je tomu v případě rozšíření jednoduchých staveb o zemní kabelové vedení na hladině nízkého a vysokého napětí, navrhujeme mezi jednoduché stavby zařadit podzemní vedení distribuční soustavy plynu o tlakové hladině do 4 bar, pokud nejde o drobnou stavbu.

Vzhledem k jasnému cíli směrnice RED III zjednodušit a zrychlit výstavbu výroben energie z obnovitelných zdrojů, kam spadají i výrobní biometanu a vodíku, je nutné odpovídajícím způsobem zjednodušit i výstavbu distribuční soustavy, k níž se výše uvedené zdroje OZE budou připojovat především.

Navrženou úpravou budou tyto stavby vždy povolovány jako jednoduché stavby a bude tudíž současně ochráněn i dopad těchto staveb na chráněné veřejné zájmy. Nebyly by však kolaudované, jelikož jde v daném případě o nadbytečný úkon, kdy v podzemí uložený plynovod je zahrnut zeminou. Již přípojky bez ohledu na jejich délku jsou uvedeny v příloze č. 2. Nedojde tedy k faktické zásadní změně. Navrhuje se omezení tlakové hladiny do 4 bar, které zajistí kolaudaci u staveb plynovodů distribuční soustavy

o tlakové hladině 4 až 40 bar, které jsou sice rovněž pod zemí a platí o nich výše uvedené, ale je zde převažujícím veřejným zájmem i takové stavby kolaudovat.

Tato připomínka je zásadní.

44.K § 46, resp. ke změně přílohy č. 3 písm. p)

Požadujeme v části páté doplnit za bod 28 nový bod 29, který zní: „29. V příloze č. 3 se v písm. p) se slova „DN 300“ nahrazují slovy „DN 600“.“

Navazující body je třeba přechíslovat.

Odůvodnění:

Stávající znění zákona upravené v rámci pozměňovacího návrhu přijatého v Poslanecké sněmovně se v praxi ukazuje jako nevyhovující, když jsou mezi vyhrazené stavby zbytečně zařazena rozvodná tepelná zařízení s poměrně malým průměrem, jejichž povolování na centrální úrovni přináší stavebníkům spíš komplikace a zbytečně zatěžuje Dopravní a energetický stavební úřad. Navrhuje se proto zvýšit dimenzi, od které budou rozvodná tepelná zařízení zařazena mezi vyhrazené stavby z DN 300 na DN 600, což je dimenze, která se již používá pro skutečně páteřní rozvody tepelné energie, kde je již povolování na centrální úrovni přínosem. Plánovaná změna se nedotkne schvalování projektu páteřního tepelného napáječe z jaderné elektrárny Dukovany do města Brna, který zůstává v režimu vyhrazené stavby.

Tato připomínka je zásadní.